

8-a JARO, N-o 389 LEIPZIG, 16. / 6. 1932

ESPERANTO JE LA SERVO DE L' TUTMONDA PROLETARO

SENNACIULO

OFICIALA ORGANO DE SENNACIECA ASOCIO TUTMONDA
KULTURA KAJ INTERHELPA ORGANIZO DE PROLET-ESPERANTISTOJ

APERAS dusemajne | REDAKTEJO: 14, av. de Corbéra, Paris 12e. – GVIDANTO: E. Lanti. – SIDEJO DE PLENUM-KOMITATO DE SAT: 23, rue Boyer, Paris 20e. – ADMINISTREJO: R. Lerñner, Kolmstr. 1, Leipzig O 27 (Germanio). | APERAS dusemajne

KIEL JAPANAJ LABORISTINOJ EKPAŜAS EN LA EKONOMIAN BATALON

1. La lastatempa progreso de la laboristino.

En la produktado la laboristinoj okupas gravegan pozicion, sed ili kompare kun laboristoj estas pli severe ekspluatataj k subpremataj de l'kapitalismo. Plie la lastatempa ekonomia paniko k la trompa plano de l' burĝaro, kiu freneze penas sin savi el la katastrofo, minacas terure iliajn vivojn. En tia stato eĉ amaso da laboristinoj, longe forlasitaj neorganizite sub la trompo k sub premo kapitalista, fine vekiĝis. Ili leviĝis por batali kontraŭ netolerebla atako de l'kapitalismo k ekmarŝas en la unuan fronton de klasbatalo kunigante sian forton kun la viraj laboristoj. Tiu ĉi fakto prezentas videble unu el la specialaj trajtoj de la nuna revolucie ardiĝanta stato.

Kiel laboristinoj marŝas al ekonomia batalo? Bedaŭrinde mi ne havas la plej lastatempan statistikon k devas preni tiun de 1930. Ni povas supozi, ke la nombro da partoprenintinoj en la ekonomia batalo estis 50 000. Tiu ĉi nombro estas nur 3% el 1 500 000, kiu estas la tuta sumo da japanaj laboristinoj. Kaj la proporcio da gepartoprenintoj en strikoj estas 4%. Do ni devas konkludi, ke la pocento el partoprenintinoj en klasbatalo ankoraŭ estas tre malgranda. Kvankam tiu skalo estas malgranda, tamen estas tre notinde, ke tiu nombro pligrandiĝas kun granda rapido.

Nombro da strikoj faritaj de virinoj solaj k de geviroj.

	virinaj	geviraj	viraj	sumo
1924	19	114	200	333
1925	30	100	163	293
1926	22	170	303	495
1927	26	138	219	383
1928	21	117	259	397
1929	34	181	361	576
1930	38	291	577	906

Pri la disvolviĝo de l'laboristina batalo laŭ diversaj industriaj fakoj mi diru jenon: Triono el la tutaj japanaj laboristinoj, 80% el la fabrikaj laboristinoj okupas sin pri la teks-industrio. Sekve la nombro da strikoj en tiu fako montras ilian ĝeneralan staton.

Nombro da strikoj en teks-industrio:

En	fojoj	partoprenantoj	proporcio rilate la tutan dungitaron
1928	83	8,718	19 %
1929	87	17,234	22 %
1930	164	26,023	32 %

Tiel la nombroj rapide plialtiĝis k la karaktero de l'striko ankaŭ fariĝis tre furioza. En la ĥemia industrio, kiu sekvas la teks-industrion laŭ nombro da laboristinoj (6%) k laŭ virinaj partoprenantoj en la striko (15%), tre plimultiĝis la nombro da strikoj. Cetere aliaj multaj laboristinoj ankaŭ partoprenis en diversaj grandaj strikoj. Ekzemple, en transporta fako konduktorinoj de Tokia omnibuso, en metalindustrio laboristinoj de l'Ŝibaura-fabriko k Nipona elektra fabriko. Kaj oni ne povas ne rimarki, ke ĉiufakaj dungitaj virinoj partoprenis en grandskala klasbatalo. Ekzemple, en 1930 komizinoj de magazenoj k flegistinoj de granda hospitalo, en 1931 instruistinoj, kelnerinoj de kafejo, dancistinoj, kantistinoj k publikulinoj.

2. Specialaj trajtoj de laboristinaj bataloj.

Unue la plej multaj da ili restas ankoraŭ neorganizitaj. En la komenco de 1930, dum la nombro da organizitaj laboristinoj estis nur 11 000, nombro da partoprenantinoj en strikoj atingis ĉ 50 000. Laŭ tio ni povas vidi la grandan viglon de l'neorganizita virinamaso. Due la plej multaj da ili estas junaj. Koncerne tion ni ne povas montri precizan nombron, sed ni povas supozi ĝin facile, teksindustrio k transporta fako estas tute okupataj per junaj laboristinoj.

Kiel brave batalas la laboristinoj unufoje ekleviĝintaj! Tion ni spertis multfoje. Kaj la fakto elokvente rompis la opinion, ke virinoj estas konservativaj k ke en klasbatalo ili ludas nur ariergardan rolon. Ekzemple, en oktobro, ĉe la Asahi-ardezo-fabriko la mastroj dekretis malaltigon je 15% de l'salajroj por ĉiuj gelaboristoj. Tiam la laboristaj gvidantoj konsilis cedi al la kapitalisto pri malaltigo je 10%. Sed 30 laboristinoj, malaprobinte tion, elektis siajn delegitojn inter virinoj solaj k daŭrigis la strikon. Fine post 10-taga intertraktado ili atingis malaltigon de la salajro je 7%.

Sed se la virinoj ne kunigas sian forton kun la viraj laboristoj, ili ne povos sukcesi liberigi sin de duobla ekspluatado. Timante plifortiĝon de l' proletaro kapitalistoj, policanoj k reformistoj penas detrui la ligon de gelaboristoj k apartigi ilin.

Aliflanke la laboristaj familioj, instigate de l'komuna intereso, unuiĝis ĉirkaŭ la strikantaro por helpi ĝin.

La plejparto da laboristinoj, precipe silkfabrika, ŝpina k teksa laboristinaro, venis el la kamparo. Kaj la fabrikoj, kie ili laboradas, ankaŭ sin trovas en la kamparo. Tiam unuiĝo de laboristinoj k malriĉaj kamparanoj estas grava demando. Lastatempe ili tre kuraĝe kunbatalis kontraŭ nepagita salajro. Tiel ni povas vidi, ke laboristinoj k laborist-edzinoj jam partoprenis en ekonomia batalo, tre vigle k vaste. Sed ni devas rimarki, ke ili ankoraŭ ne partoprenis en politika batalo k grava agitado. Tio devenas aŭ de ilia neorganiziteco aŭ ilia restado sub la gvido de reformistoj.

*

3. Klasbatalaj postuloj de l'laboristinoj.

Kio pelas la laboristinojn en la batalon? Ĝi estas la nesatigebla atako de l'kapitalismo, t. e. amasa maldungo, raciigado de laboro. Ili kontraŭbatalas tiun atakon ne nur per sindefendaj, sed eĉ per pozitivaj postuloj. Jena ĝenerala statistiko ankaŭ montras la postulojn de l'virinoj:

Bataloj	1930 fojojn	1931 (ĝis novembro) fojojn
pro maldungoj	885	738
pro malaltigo de salajro	674	449
pro nepagita salajro	215	220
pro fermo de fabriko	119	153
pro raciigo de laboro	49	51
pro altigo de salajro (? Red.)	128	259
pro bonigo de traktado	20	41
pro liberigo de kontrakto	11	12
pro ceteraj	188	91
fojojn	2389	2014

Strikoj kun speciala postulo kiel virinoj ankoraŭ estas tre maloftaj. Sed vere revolucia proletinaro batalas por tiuj specialaj postuloj. Ekzemple: donu fizikan libertempon pagatan! Por egala laboro egalan pagon! 70 libertagojn pagatajn post k antaŭ la akuŝo! Ne ekspluategu virinon k infanon! Krome diversaj postuloj rilatas al la pensionoj, kie loĝas la fabriklaboristinoj.

Aprilo 1932.

Letero el Britio.

Depost la stariĝo de la nuna konservativa registaro, en oktobro 1931, jam 699 mil senlaboruloj ne plu ricevas monon el la asekura kaso; ĉiuj estas ŝarĝo por la propraj familianoj. Aliaj $1^{1}/_{2}$ milionoj ricevas malpli grandan pagon ol antaŭe — estante senlaboraj dum pli ol 26 semajnoj. Edzinoj, kvankam ili pagas por la asekuro kontraŭ senlaboreco, ankaŭ estas viktimoj, eĉ se ili pagis jam depost jaroj k ne multon antaŭe ricevis. Sume estas ĉ. $2^{3}/_{4}$ milionoj da senlaboruloj en Britio.

Tiel brute la nuna registaro traktas la viktimojn de la nuna sociordo.

Eksterlandaj K-doj laŭŝajne imagas, ke la Labor-Partio estas ia kontraŭaĵo al la konservativa partio. Tiu ideo estas tute malĝusta. Ĉe la ĝenerala baloto la programo de la L. P. preskaŭ neniel diferencis de tiu de la konservativa partio. Ambaŭ celis agi kontraŭ homoj, kiuj plej malfacile povis sin ŝirmi, t. e. kiuj dependas de la senlaborula kaso. Ambaŭ celis redukti la pagon ĝis 26 semajnoj en difinita jaro, celis escepti edzinojn k gefraŭlojn de la favoroj de la kaso. La L. P. neniel celis plibonigi la vivon de la laborista klaso. Malgraŭ ĝia nomo ĝia politiko similas en ĉiu rilato tiun de la liberala partio. Tiel okazas, ke la liber. partio jam preskaŭ mortis.

Dufoje, en 1924 k 1929, la Labor-Partio konsistigis registaron, sed neniel celis radikale ŝanĝi la nunan sociordon. La klaskonsciaj laboristoj sentas, ke ili jam estis sufiĉe trompitaj k multe da ili aŭ indiferentiĝis aŭ naŭziĝis kontraŭ tiaj homoj, kiuj en la Lab. Partio ne celas ajnan bonon, sed nur klopodas konkurenci kontraŭ la konservativuloj (ambaŭ ja celas daŭrigi k konservi la nunan sociordon).

Antaŭ la elektoj la nuna ĉefministro Makdonald timigis la elektontojn: eĉ parolfilme li aŭdigis sin: montrante germanan koverton (kredeble el la inflacia periodo en Germanio. — *Red.*) li deklaris: „Ĉu vi volas, ke la angla mono senvaloriĝu tiel, ke la funto estos senvloraĵo k ke la poŝtmarkoj kostu milionojn da ŝilingoj laŭ valoro pro la minacanta inflacio? Vi ne aprobas tion; tial voĉdonu por mi." Kaj tiel okazis, ke la laboristoj timis, ke ilia ŝparita mono pro inflacio senvaloriĝos, k ili tial voĉdonis por tiaj fiuloj, kiuj nur celis trompi ilin por havi la povon ataki ilin, sur la kampo de l'senlaborula kaso ktp.

Jam ili enkondukis impostojn sur multegaj varoj. Tamen tio neniel helpis vigligi la komercon. Ili esceptis la gefraŭlojn de la senlaborula kaso k tiam emfazas, ke la senlaboreco falas. Tiaj rimedoj servas nur por ŝarĝi, per nerektaj impostoj sur la vivbezonaĵoj, la laboristojn. La kostoj de l'krizo estu pagataj kiel eble plej amplekse de la laboristaro.

Nia gazetaro faras grandan agitadon kontraŭ Sovetio k ni timas, ke la kapitalistaro militiros kontraŭ USSR. La senlaborula armeo foriĝus; la fabrikoj vigliĝus k donus al la mastroj la tiom celatan profiton. Ankaŭ en USSR malfermiĝus al ili nova merkato. Tiel ili povus mortigi multajn birdojn per unu ŝtono, laŭ angla proverbo (en aliaj lingvoj oni uzas similan bildon por esprimi la ideon: *per unu rimedo atingi plurajn celojn. — Red.*).

Antaŭe senlaborulo ricevis 17 ŝilingojn semajne, 9 ŝil. por edzino k 2 ŝil. por ĉiu infano. Nun li ricevas $15^{1}/_{4}$ ŝil., 8 ŝ. por edzino k 2 ŝ. por ido. Tio signifas, ke la senlaboruloj perdis 10% el sia „salajro". Tamen la prezoj neniel malaltiĝis. La kompartio en sia agitado akcentas, ke estus grandega paŝo, kiu stimulus la tutan laboristaron kontraŭ la minacanta militdanĝero, se la laboristoj sukcesus haltigi nur unu ŝipon, kiu transportas municion al Japanio.

Estus krimo ne mencii la heroan ribelon de l' militmaristaro en Invergordon (Skotlando). Ĝi estas ĉefmontrilo en la brita historio k subtenas nian konvinkon, ke la maristoj helpos al la laboristaro, kiam ĉi tiuj finfine decidos batale forpreni la regpovon de l'kapitalistaro en ĉi tiu lando. Ni memorigu, ke tiu ribelo okazis lastjare en oktobro, ĉar la registaro volis malaltigi la maristan salajron: la malaltrangaj maristoj devus suferi perdon de 25% el sia tre malalta salajro, dum la ĉefoj (admiraloj k. s.) perdus apenaŭ 10%. Ili ribelante ***devigis*** la registaron enkonduki malpli drastan malaltigon.

La kapitalistoj tiel atakas, ĉar ili kredas, ke la laborista nivelo ĉi tie estas je ĉ. 20% pli alta ol la nivelo de l'kontinentaj laboristoj. Tiu laboristflanka gajno signifas profit-perdon kapitalistan. La salajro varias, ĉu la industrio estas „protektita" (enlanda) aŭ „neprotektita" (konkurenca kontraŭ eksterlandaj varoj). Tiel la karb- k kotonlaboristoj ricevas malaltan salajron (nekvalifikita laboristo 40 ŝil. semajne, metia lab. 50 ŝ.). Ĉe protektindustrioj, tramistoj k. s., nekvalifikita laboristo ricevas 50 ŝil., metia 70 ŝil. (proksimume).

Jen varaj prezoj:

2-ĉambra loĝejo — 15 ŝ. semajne
kompleto (da vestoj) 55 ŝ.
ŝuoj — 12 ŝil.
pano, 2 funt.: 3 pencoj
terpomoj, 1 f., 1 penco
lakto, 1 litro 4 p.
ovo (peco) 1 p.

Depost 1930 la registaro havas la povon devigi la karb-posedantojn kunfandiĝi por pli taŭge konkurenci sur la mondmerkato. En la kotonindustrio la Banko de Anglio (ĉefa banko) regas super konsiderinda nombro da kotonfirmoj. Se la firmoj ne kapablas produkti varojn je konkurenca prezo, ili perdas la merkatojn, tiel ke ili ne povas funkciigi la maŝinaron k la akcioj de l'Banko posedataj senvaloriĝas. Por revalorigi ilin, la Banko posedas pli ol 10 milionojn da ŝpiniloj k pere de sia propra firmo, la Lankaŝira Kotona Korporacio, ĝi eksperimentas pri la plej taŭgaj k variaj ŝpiniloj. Tiu raciigo nepre bankrotigas multajn malgrandajn kotonfirmojn, kiuj siavice celas sin savi per la universala rimedo — atako kontraŭ la salajroj k malagnosko de l'sindikato; ĉiu tiel faras laŭeble bonajn kontraktojn laŭ sia bontrovo, dungas virinojn k infanojn anstataŭ viroj, ktp.

3398. Londono.

ATENTU!

Pro la publikigo de l'porkongresa raportaro, proponaro ktp. estas al ni maleble aperigi pli longajn raportojn, priskribojn k. s. antaŭ la fino de aŭgusto. La K-dojkunlaborantoj estas do petataj ĝis tiu dato nur provizi la rubrikon „La Klasbatalo tra la Mondo" per mallongaj notoj. — Red.

Faŝistaj metodoj en Kalifornio.

Ĝems Lesi (James Lacey) el Long Biĉ (Beach) estis arestita en tiu urbo pro siaj simpatiaj paroloj rilate al Sovetio la 23-an de aprilo. Post dutaga restado en la karcero, je la naŭa vespere, li estis subite liberigata de la gardisto.

Kiam li malsupreniris la ŝtuparon, li rekonis viron, kiu la 30-an de januaro helpis aresti lin. Pro tio li sin turnis por reeniri la policejon k tiel eviti renkonti lin. Tamen la viro kaptis lin k ties partoprenanto alkuris k helpis. Dum Lesi faris helpkriojn, antaŭ ol ili sufokis lin, k kvin aŭ pli da policistoj ne forestis pli ol naŭ metrojn, tiuj sinjoroj faris nenion por lin liberigi. La kaptantoj trenis k portis Lesi trans la lumigitan straton. Ili tie metis lin en aŭtomobilon.

Sidante sur lia korpo unu el ili sufokis liajn kriojn, dum la alia gvidis la aŭtomobilon. Lesi provis rezoni kun ili. La respondoj konsistis en batoj k malbenoj. Fine ili haltis. Lesi estis ĵetata teren ie ekster la urbo. Liaj manoj estis ligitaj malantaŭe. Tiam ili formmovis liajn ŝuojn k vestojn. La pantalono estis ligata ĉirkaŭ lia kapo. Ili ankaŭ ligis liajn krurojn. Ili verŝis sur lin dikan nigran oleon k poste aldonis kotonan substancon. Ili minacis kastri lin k fortranĉi lian langon, se li rifuzus fari la deziritajn respondojn al iliaj demandoj. Ŝraŭboŝlosilo k prenilo servis kiel batiloj, kiuj estis uzataj kontraŭ lia kapo, kiam li provis sin liberigi.

Tiu, kiun Lesi rekonis, demandis al li, ĉu li memoras, kiel li helpis la policistojn ĉe la antaŭa aresto k admonis: „Diru al viaj amikoj, ke la gardantoj vin kaptis k ke ili ricevos la saman kuracilon.“ Estis malluma k nuba nokto k iomete pluvis. Kiam ili fine lasis Lesi-n sola, li sukcese sin malligis k iris al la plej proksima domo, kie li eksciis pri la loko k ricevis vestojn.

Kiam lia advokato aperis antaŭ la distrikta ĵurintaro, postulante protekton por sia kliento, la estro i. a. diris al li, ke li bedaŭras, ke ili ne traktis ankaŭ lin same. „Nu, li ne ricevos protekton,“ ili diris. *SAT-ano.*

El Danio.

Jam K. Marks avertis kontraŭ interligo de l'sindikatoj kun politika movado. En Danio ni vidis la konsekvencojn de tia interligo. Tie ĉi ĉiuj sindikatoj (escepte 1 aŭ 2), unuigitaj en la Kunagantaj Prof. Unuiĝoj, estas firme ligitaj al politika partio; kun la evoluo de tiu partio al potenca faktoro havanta gravan influon je sociaj aferoj, ankaŭ la sindikatoj transformiĝis en ŝtataparatojn kun ne disigebla de ili burokratismo.

Jam delonge la sindikatoj ĉesas esti batalorganizoj de la laboristoj. La lastjaraj laborkonfliktoj estis puraj parodioj k plene senmaskigis la putrantan sistemon. Pasintjare la plej multaj sindikatoj per tutlandaj balotoj malaprobis la proponojn de l'ŝtata interkonsentisto; sed la sindikatestraroj faris duan baloton por tiuj sindikatoj, kiuj unuafoje malaprobis. En kelkaj sindikatoj eĉ okazis tria baloto. Fine nur la ŝuista sindikato persistis, sed la Kunagantaj Prof. Unuiĝoj rifuzis ĉiun moralan k ekonomian helpon al ĝi!

Ankaŭ nunjare la laborkonfliktoj per ĉiuj ebloj de la ŝtataparato estis solvataj laŭ la volo de l'gvidantoj, laste la buĉista. La unua propono de l'interkonsentisto en tiu konflikto, kiu temis pri ĉ. 3%-a salajromalaltigo, estis unue malaprobata, k intertempe la ekstremaj bienuloj postulis 20%-an malaltigon. Tamen ili ankoraŭ ne estas sufiĉe fortaj por influi la buĉejposedantojn, k ĉe nova intertrakto ĉi tiuj k la buĉistoj (almenaŭ oficiale) aprobis la 3%-an malaltigon k neŝanĝitan daŭrigon de la ĝisnunaj kontraktoj.

Danio estas konata kiel lando deziranta malarmadon, k vere ĝi jam komencis plimalgrandigi sian armeon! Post nelonge estos eksigitaj ĉiuj regimentorkestroj (escepte unu). Se ĉiuj registaroj tiel agus, ni baldaŭ atingus la pacon sur la Tero! ... *H. Nilsen.*

El Svedio.

En Svedio kiel ankaŭ en aliaj landoj ekzistas multaj senlaboruloj. Ni ne havas senlaborecan leĝon, kiu permesas al la senlaboruloj laŭleĝe ricevi subvencion. Oni tamen ne lasas ilin tute sen helpo. Senlaboruloj ĉi tie ricevas subvencion, kiun parte donas la ŝtato, parte la komunumo. Oni donas 65 kronojn monate al senlaborulo, havanta edzinon. Kiuj havas infanojn, tiuj ricevas 15 kr. ĉiumonate por ĉiu infano. Krome oni donas al ili monhelpon por pagi la luprezon. Tiu monsubteno varias, laŭ la luprezo, kiun pagas la senlaborulo. Pere de la senlaboreca asocio ili ricevas panon k aliajn varojn, ankaŭ biletojn por viziti banejon (du banbiletojn monate, mi kredas). Fraŭloj ricevas 35 kronojn monate. Ĉar la sveda regna Senlaboreca Komisiono ne konsentas al ĉiuj senlaboruloj subvencion, ili ricevas tian de Malriĉulaj Oficejoj diversloke. Tamen troviĝas komunumoj en Svedio, kiuj estas tiom malriĉaj, precipe en la ŝtondistriktoj, pro la granda senlaboreco, kiu tie regas, ke ili apenaŭ kapablas helpi al siaj senlaboruloj.

Por la sveda metallaboristaro oni antaŭ nelonge malaltigis la salajrojn je 4–6%. Pro tio granda malkontento regas inter multaj metallaboristoj. La Metallaborista Asocio estas la plej granda fakorganizo en Svedio. Ĝi havas pli ol cent mil membrojn.

Per Olausson.

La klasbatalo tra la mondo

En „demokratia“ Finlando.

Oni povis ree majtage vidi, kiel neŭtralaj estas la regantoj! En Turku kunvenis socialdemokratoj en parko. Estis bela unuamaja tago, k multnombraj personoj ĉeestis. Dum paroladis K-do Airola, kelkaj gejunuloj kriegis k kantis komunistajn kantojn. La policistoj intencis aresti ilin, sed tiam ĉi tiuj komencis ĵeti ŝtonojn sur la policistojn, el kiuj kelkaj estis vundataj, i.a. policestro. Tiam la polico disigis la kunvenon k forpelis la publikon, uzante senkompate frapilojn k per aŭtomobiloj k ĉevaloj surpaŝante la silentan homamason. Faŝistoj, kiuj komencis armitan ribelon kontraŭ la respubliko, povas libere kunveni eĉ nun, sed tiuj, kiuj staris kiel subtenantoj de l' respublika registaro, spertas malhelpojn. En iu urbo soc. dem. kunveno estis permesita nur kondiĉe, ke ne parolos Mikko Eriĥ (K-do, kiu estas persekutita de faŝistoj).

Majtage oni povis vidi en Turku, kiel malfiksa estas la fundamento de l'demokratio en Finlando. *16 777.*

Sukceso aŭ malsukceso?

En „S-ulo“ n-o 388 (p. 180) skribas K-do Donleben pri striko en Nederlando: „... laŭ la nunaj cirkonstancoj la laboristoj atingis belan sukceson.“ Ĉu la strikintoj eldevigis sukceson de la mastraro? Ne, ĝi estas nura statistika sukceso, elkalkulita de la soc. dem. fakcentro de l'fabriklaborista organizo laŭ la indeksa nombro: ĉi lasta estis en julio 1931 (strikkomenco) 153.5, en marto 1932 – 141.1, sekve prez-malaltiĝo de 12.4 punktoj (= 8%). La salajra malaltigo estis nur 5%-a; do en junio 1932 la salajro havas kompare 3% pli da aĉetpovo! La indeksa nombro do havigis la ŝancon fini la strikon „sukcese“. Sed K-do Donleben ne diris, ke krom la 5% la mastroj ankoraŭ forprenis ferian krompagon unusemajnan, pro kio la salajroperdo altiĝas ĝis 7%. Ankaŭ la nombro da viktimoj ĝis nun ne povas esti fiksata: sub la preteksto „ne sufiĉe da laboro!“ la mastroj povos senigi sin de l'ribelemaj elementoj. Manipulado pri nombroj (ŝatata de l'soc. dem. fakorganizoj) ne povas kaŝi la fakton, ke ankaŭ en Ned. la salajroj kapturne malaltiĝas k strikoj gvidataj de l'nomitaj organizoj estas malsukcesaj, ne nur finance, sed ankaŭ morale. La nombro da senlaboruloj estas pli ol 400 mil en la lando, k ne sufiĉas havi 300 mil membrojn

RELIEFAJ OKAZINTAĴOJ.

En *Germanio* generaloj-konspirantoj, post faligo de Grener (Groener) en lia kvalito de militministro, instigis la prezidanton Hindenburg renversi la tutan registaron de Brining (Brüning) laŭ eksterparlamenta maniero (30. 5.). Nova registaro formiĝis el plej dekstraj naciistoj, grandparte aristokratoj, kiu ne havante parlamentan plimulton, per simpla dekreto disigis la parlamenton (4. 6.) k faros novajn elektojn esperante akiri tiam la definitivan laŭleĝan regadon.

En la parlamento de *Prusio* okazis la 25. 5. grava interbatalo inter nacisocialistaj (Hitleranaj) k komunistaj deputitoj; el ĉi lastaj 12 estis vundataj, 2 grave, ankaŭ 1 socialisto. La okazo sekvigis interbatalojn de komunistoj k Hitleranoj en la tuta lando.

Preskaŭ ĉiutage okazas bataloj de l'*senlaboruloj* kontraŭ la policistoj en germaniaj urboj. En kelkaj lokoj la senlaboruloj sukcesis elrabi nutraĵ-magazenojn.

Militemaj oficiroj, anoj de sekreta organizo, murdis la ĉefministron de *Japanio*, Inukai, ĉar ili konsideris lian politikon tro hezitema.

La danĝero de *japana* atako al la *Sovetia* teritorio en Ekstrema Oriento pligraviĝis.

Seriozaj tumultoj okazis en *Hindio* (Bombe) inter hinduanoj k mahometanoj. 80 personoj estis mortigitaj, ĉ. 800 vunditaj.

En *Seviljo* (Hispanio) okazis dutaga ĝenerala striko kontraŭ la registara politiko. Tra la tuta lando regas strikemo. La bilanco de l'interpuŝiĝoj de la 29. 5. estis jena: 4 mortigitaj revoluciuloj, 10 grave vunditaj. 2 mortigitaj civilgvardianoj.

La radikal-socialista partio (t.e. burĝa partio el maldekstraj demokratoj) formanta la novan francan registaron malakceptis la kondiĉaron por partopreno en tiu registaro starigitan de la Kongreso de l'Socialista Partio.

La kapitalistoj decidis organizi tutmondan ekonomian konferencon tuj post la nun komenciĝanta ŝtatara konferenco en *Lozano* (Lausanne) pri militŝuldoj k tiurilataj pagprokrastoj, en kiu lasta Usono rifuzas partopreni.

La ekonomia k financa situacio de *Usono* estas tiom malboniĝinta, ke la kapitalistoj timas pri malpliiĝo de la dolara kurzvaloro.

En *Ĉilio* per revolucio ekregis nova registaro socialist-tendenca, kiu intencas doni laboron al la senlaboruloj, kolektivigi bienojn, ŝtate kontroli la komercon.

La kvaran fojon la guberniestro de Kalifornio rifuzis amnestii *Muni* (Mooney) k *Bilings*, kondamnitaj pro sia laborista propagando al dumviva enkarcerigo. Usonaj lab. unuiĝoj alvokas al kompleta bojkoto kontraŭ Kalifornio.

---

en la soc. dem. sindikatoj, por povi starigi homindan socian sistemon.

Bout (15 396).

Unua de majo en Litovujo.

Kelkajn tagojn antaŭ Unua de Majo ĉiujare la polico donas al la faŝista gazetaro raporton — admonon al la loĝantaro ne striki, festi k kunveni. Poste, ĝi donas bilancon pri polica k revolucia agado. Laŭ tiu raporto la komunistoj sukcesis ĉi-jare fiksi 20 flagojn k 4 grandajn murafiŝojn, en Kaŭnas en lab. kvartaloj organizi manifestacion, dum kiu estis arestitaj 30 K-doj, disĵeti literaturon ktp. Sed tiuj nombroj malsuperas la realon. Precipe la kamparanoj pli multnombre ol antaŭe partoprenis; en multaj lokoj flirtis ruĝaj flagoj. En vilaĝo Subaĉius (apud Kaŭnas) en misteraj cirkonstancoj ruĝa flago flirtis sur preĝejo, ornamite per vortoj de Lenin. La polico arestis 5 vilaĝanojn k 2 preĝejservistojn. La impreso al la kamparanoj estis granda (estis dimanĉo). Same en ĉ. 60 lokoj pendis flagoj ĉe vilaĝaj lernejoj k kooperativoj, netuŝitaj. La kamparanoj en Litovujo unuafoje sin montris ruĝaj; en urboj pro la antaŭa granda averto montriĝis nur 6—8 flagoj. Estis sume 60 arestitoj en tiu tago.

K. Vincas.

MI VOLAS SCII . . .

1. Kion vi faros dum milito? Ĉu partopreni, ĉu provi turni vin „kontraŭ propraj generaloj"? ĉu forkuri?

Mi scias, ke inter ni estas Gek-doj el pluraj tendencoj krom senpartiuloj. Inter ĉiu grupo estas nepraj k kondiĉaj pacismanoj. Do, mi interesiĝas pri nunaj opinioj, vid-al-vide de venonta milito.

2. Kion pensas ĉinoj k japanoj inter ni pri sia „milito"?

Supoze, ke ĉe orientanoj ne jam regas ideologio egala al nia, okcidentana. Do, kiel vi, orienta K-do, konsideras la militon ĉe vi? Ĉu necesa, laŭsorta, ĉu vi jesas aŭ neas ĝin? Ĉu laŭ via imago ekzistas eviteblo, ĉu ne? Ĉu unu el vi fakte malamikas al la alia? Kio estigis vin malamikaj?

5320.

DISKUTEJO:

Elekto de Regna Prezidanto en Germanio.

Kvankam la elekto de tiu ĉi prezidanto jam estas neŝanĝebla fakto, kvankam la artikolo verkita de K-do Sproeck jam aperis en aprilo, mi tamen ne povas silenti pri tiu ĉi erariga artikolo ignoranta la argumentojn kontraŭ la devizo de la Socialdemokrata Partio. La temo ankoraŭ estas aktuala, ĉar la faŝista danĝero tute ne jam estas forigita, sed male minacas la laboristan movadon en pli alta grado ol antaŭ la elektado de prezidanto. Ankaŭ en alia rilato la temo estas aktuala por SAT-anoj, ĉar ni devas decidi, ĉu ni povas enirigi politikajn artikolojn kiel tian de K-do Sproeck en nia gazeto[1]. Oni bone komprenu: Mi ne estas kontraŭ diskutado ankaŭ de politikaj okazintaĵoj, sed mi devas kontraŭi al tendenca prezento de la faktoj. Se K-do Sp. volas prezenti la politikajn cirkonstancojn okaze de la elekto de germana prezidanto, tiam li devas ankaŭ rilati al la argumentoj de aliaj tendencoj kontraŭ la decido de la SP. Laŭ mia opinio SAT-anoj ne simple uzu la kliŝon de la partiaj organoj, kiuj ignoras trafajn argumentojn ne konformajn al la partilinio. Tia maniero prezenti la politikon en „S-ulo" ne estas allasinda. Miaj linioj do ne havas alian celon, ol ĝustigi k kompletigi la nomitan artikolon.

Se K-do Sp. ne nur legas la tutlandan organon de la SP, „Antaŭen" (Vorwärts), tiam li devas scii, ke la „Internacio de Socialista Kunbatalo" (ISK) pere de sia ĵurnalo „La Fajrero" (Der Funke) proponis al ĉiuj lab. organizoj la provon, per intertrakto starigi komunan kandidaton laboristan anstataŭ la monarkiema generalo Hindenburg. ISK proponis, ke la iniciaton havu la ADGB (Ĝenerala Ligo Sindikatara), t.e. la liberaj sindikatoj, kiuj havante pli ol 4 milionojn da membroj, hodiaŭ estas la solaj lab. organizoj preskaŭ ne dividitaj. Tiu ĉi instanco alvoku al konferenco ĉiujn lab. organizojn por ke per intertrakto estu trovata iu bazo por starigo de komuna kandidato. Ĉi tiu estu persono egale estimata de ĉiuj lab. tendencoj. Tiaj personoj ekzistas, eĉ ekzistas personoj, kiuj estas estimataj ankaŭ de granda nombro da maldekstraj burĝoj, kiuj havas nek simpation por Hitler nek por Hindenburg. Tia kandidateco sekve havus bonajn sukceso-ŝancojn. Neniam la laboristaro, depost longa tempo, havis tian favoran okazon por unuigi la disiĝemajn fortojn. Eĉ se la lab. kandidato ĉe la unua baloto ne estus ricevinta la absolutan plimulton, almenaŭ la aliaj burĝaj kandidatoj same ne estus ricevintaj ĝin. Tiom pli da ŝancoj estus havinta la lab. kandidato ĉe la dua baloto (kiam estis necesa nur *relativa* plimulto). La fakto, ke unueca agado de laboristoj estas ebla, certe estus instiginta k entuziasmiginta ĉiujn laboristojn. Preskaŭ ĉiuj konsciaj laboristoj hodiaŭ sopiras al unueco. Oni ne povas trotaksi la valoron, kiun estus havinta tia unuiga agado.

Pri tio K-do Sp. silentis k nur diras, ke la Socialdem. Partio ne povis konsideri starigon de propra kandidato. Certe neniu komunisto elektus iun Vels aŭ Kinstler, sed en Germanio ekzistas ankoraŭ aliaj personoj, malpli malamataj. Se oni estus zorge elektinta tian personon, sen partiaj konsideroj, tiam la Kom. Partio, se ĝi estus

[1] Ni antaŭvidis, ke la artikolo de K-do Sp. venigos protestojn; post ia ŝanceliĝo ni tamen decidis aperigi ĝin por eviti la ripeton de tio, kio jam okazis, rilate al iu artikolo de la sama K-do, kiun ni ne publikigis: tiu artikolo tamen aperis en *La Socialisto* kun noto, ke ĝi estis rifuzita de la Red. de „S-ulo"; la tuta afero aspektis por la legantoj de *La Socialisto*, kvazaŭ ni rifuzis la artikolon tial ke verkis ĝin socialisto! . . . Ĉu do neniam partianoj komprenos, ke en nia esperanta organizo ili devas esti unue esperantistoj; partianoj partiece polemiku en sia partio mem, sed ne en nia senpartieca organizo. — *E. L.*

rifuzinta tiun ĉi komunan kandidaton, certe estus grave perdinta plian influon. Politika neeblo? Kial, K-do Sp., la SP povas interkonsenti kun la burĝaj partioj pri starigo de komuna kandidato, rezignante pri la iniciato k pri la partia reputacio? Same la SP povus interkonsenti pri komuna kandidato maldekstra, eĉ ludi rolon, kiun ĝi tute ne ludas en la burĝa tendaro, rolon indan al lab. partio.

Hitler certe, por la momento, estis pli granda danĝero ol Hindenburg. Sed nur por la momento, ĉar sub la regado de Hindenburg la faŝismo ja povis kreski, malgraŭ la socialdem. ministroj en Prusio. Kaj ĝi ankoraŭ kreskos, se la laboristaro ne komencas rekonsciiĝi k reunuigi sin. La unua bona okazo pasis k oni ne scias, kiam venos same bona. La granda eraro de K-do Sp. k de ĉiuj liaj partianoj sampensantaj estas la kredo, ke „la voĉdono por Hindenburg estis la sola eblo por venki super la faŝismo". La balotoj en Prusio ktp intertempe ja pruvis, ke la voĉdono por Hindenburg tute ne malhelpis la kreskon de la faŝismo. La voĉdonado entute ne estas sufiĉa por venki la faŝismon. Nur la fanatika kredo al la ĉiopova paperĉifono povas blindigi la demokratojn tiom, ke ili, konstatinte ioman plion de la voĉoj kompare al tiuj de l'kontraŭulo, deklaras sin kiel „venkintojn". Ĉu la faŝismo estas venkata aŭ ne en Germanio, tio dependas de aliaj fortoj, sed neniel de la paperetoj ĵetitaj en la urnojn.

Jes, la Komunista Manifesto permesas ankaŭ kuniĝon kun la burĝaro en iaj cirkonstancoj, sed nenie estas videbla en la Manifesto, ke la laboristaro estu dividita en multaj tendencoj. Krome ne estas vero, ke la Kom. Partio povas manifestacii sur la stratoj laŭ la konstitucio! Kiu ne konas la drakonajn punojn kontraŭ la komunistoj k la mildan traktadon al faŝistoj antaŭ la burĝaj klastribunaloj? Ĉu K-do Sp. ne scias, ke jam la aparteno al la funkciularo de la KP estas kontraŭleĝa ago? Mi konsentas, kiam oni prezentas al mi la mankojn de tiu ĉi partio. Sed kulpigi ĉi lastan k briligi la propran partion silentante ties mankojn, tio elvokas mian kontraŭdiron, ĉar tio estas nekonvena al nia gazeto. Se K-do Sp. diras, ke Hindenburg multe helpis al pligrandigo de la mizero per la „krizaj dekretoj", tiam li ankaŭ devus diri, ke tiuj ĉi dekretoj nur estis eblaj, ĉar la SP ne kontraŭis ilin, sed „toleris". La Kom. Partio ne povus fortiri de la SP tiom da laboristoj, se tiu ĉi daŭrigus klaran lab. politikon. „La malgrandaj split-partioj"! Ankaŭ ili nur ekzistas, ĉar nek la SP nek la KP povis sekvi linion racian. Oni devas konsideri, ke ĝuste en tiuj ĉi malgrandaj partioj troviĝas la politike viglaj laboristoj. K-do Sp. ŝajnas havi la mirigan kredon, ke la signaldiro de la SP estas ĝusta, ĉar ĝin obeis granda nombro. Se tio ĉiam estas la kriterio de la vero, tiam Hitler estas sur ĝusta vojo kolektante la amasojn per demagogio en sian tendaron. Havante la plimulton li povos likvidi la demokration k tiam la laboristaro povas, kiel K-do Sp. diras, „ekkomenci la batalon denove por liberiĝo k demokratio".

Tiu ĉi nova batalo verŝajne aspektos iomete aliel, ĉar ekzistas homoj, kiuj opinias, ke la historio servas ankaŭ por lerni ion de ĝi. Kaj tiuj homoj ne plu postkuros ideon, kiu tiom evidente fiaskis, kiel la demokratio. Mi rekomendus al K-do Sp. iomete mediti pri la kaŭzoj, kial povis estiĝi la nuna kriza situacio de la demokratio. Eble li trovos ion novan k komunikos al ni la rezulton de sia medito.

H. Platiel (3020) (momente en Lisbono).

Respondon al la artikolo de K-do Sproeck ni ricevis krome ankoraŭ de K-do „Sennaciulo" (11 128), kiun ni ne aperigas pro manko de loko k ĉar ĝi esence ne aldonas ion novan al la artikoloj ĉi-supra k tiu de K-do 1045 (en n-o 388) — Red.

La domkonstruado de la komunumo Vieno.

Ĝustiga respondo de K-do *Anton Veber*, estro de la Viena loĝejoficejo.

La artikolo „Pri komunumdomegoj en Vieno" (en „S-ulo" n-o 385) alportas i.a. kritikon pri procedo ĉe disdono de loĝejoj kun kelkaj neveraj informoj. Tial la legantoj aŭdu ankaŭ la atakitan administracion de la Viena komunumo.

Por bone kompreni la loĝejan problemon, oni antaŭe sciu, ke laŭ lasta oficiala nombrado en Vieno ekzistas 545 545 loĝejoj, inter ili 405 991, do 73,2%, nur havas unu aŭ du ĉambretojn. 224 831 loĝejoj nur havas unu loĝoĉambreton k kuirejon, proks. 30 500 loĝejoj estas kun nur unu ĉambreto sen kuirejo. La mizeran loĝostaton konfirmas ankaŭ la fakto, ke nur 20 169 loĝejoj havas kvar aŭ pli da ĉambroj.

La domkonstruado de la komunumo Vieno treege mildigis tiun ĉi mizeran staton de loĝejoj ĝenerale k la senloĝejecon speciale, k parolas por si mem, ke ekde 1923 oni kreis 51 000 novajn, higienajn loĝejojn, ĉiu kun aparta antaŭĉambro, kuirejo kun gasa fajrujo interne de la ĉambro, same elfluo de fontakvo k necesejoj kun gargaraparato. En ĉiuj ejoj elektra lumado k planka tabularo, ĉiuj fenestroj kun direkto al libera aero. Maksimume 50% el la grundo nur estas por konstruado, la resto servas al kortegoj kun ĝardenaj aranĝoj.

Estas do nature, ke konsiderante la grandiozan diferencon inter la ĝisnunaj nehigienaj k la novaj en ĉiuj rilatoj perfektaj loĝdomoj kun komunaj elektraj lavejoj, banejoj kun duŝ- k kuvĉeloj, infanĝardenoj, bibliotekoj ktp., la konkuro al atingo de loĝejo en tia domo estas grandega k ke post pretiĝo de nova domego pli ol po dekduo da aspirantoj por loĝejo sin anoncas.

En intereso de l'justo ni starigis sistemon, laŭ kiu ĉiu aspiranto enviciĝas laŭ objektivaj kriterioj. La riproĉo farita ĉiam denove de la malamikoj de la Viena komunum-administracio, pri malpurigo al la ĉambroj fare de ekloĝantaj proletoj, pri uzado de plankoj kiel hejtmaterialo k. s. estas tute malvera. Same la aldonita konkludo, ke la komunumo tial disdonas novajn loĝejojn nur al fikse dungitaj, estas absolute malĝusta. Disdono de tiaj loĝejoj estas malfacila k neenviinda tasko. Ĉar el dekdu aspirantoj oni povas kontentigi nur unu, estas home kompreneble, ke dekunu fariĝas malkontentuloj k inklinas al ĵaluzo. Estas ja malfacile al la administracio, kiu devas disdoni la loĝejojn laŭ principo de socia bezono k neceso, konstati la gradon de urĝa bezono k prijuĝi la diversajn postulojn. Estas ja klare, ke ĉiu aspiranto taksas sian aferon la plej urĝa. Pri tiu ĉi fakto oni devas rezigni k finfine la nekontento k la envio de tiuj, kiuj ankoraŭ ne havas novan loĝejon, nur pruvas la popularan ŝaton por la novaj loĝejoj.

Cetere la tempo ne estas malproksima, kiam ne plu ekzistos loĝ-mizero en moderna senco. Per alkresko de 6000 loĝejoj jare konstruitaj de la komunumo Vienco, venos la momento — ĉar la loĝantaro ne kreskas —, en kiu ekzistos vakaj loĝejoj. Tiam ĉiu aspiranto luos loĝejon laŭplaĉe k ĉiu plendo pri supozitaj maljustaĵoj en la disdonado de loĝejoj ĉesos.

Provizora redaktanto:
OSKAR VETIG, GELNHAUSEN (Germ.)

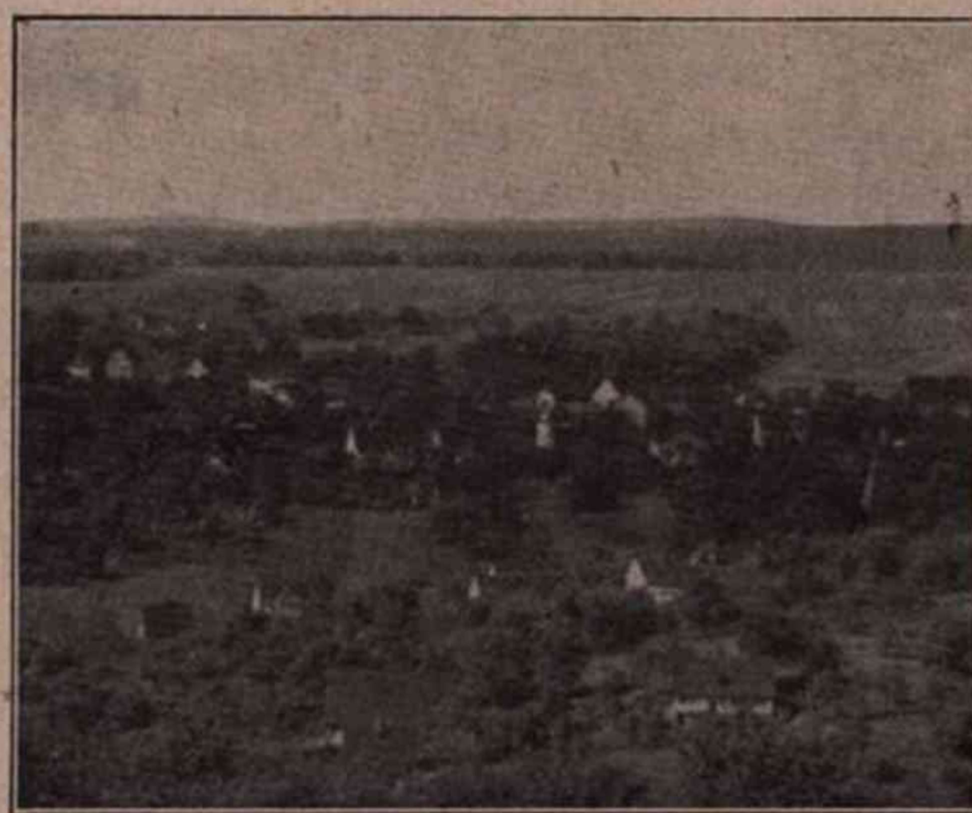
La karakterizaĵoj de l'junaĝo.

„Kio do estas la plej okulfrapa k la plej bela karakterizaĵo de junulo, de ankoraŭ bonmorala infano ekzemple? Mi kredas, ke ni ĉiuj konsentos jenan respondon: *gajo* estas tiu ĉi karakterizaĵo. Gajo, kiu ne fontas el sensorgeco, kiu ne estas la sekvo de nesperto, netuŝita de la seriozo de l'vivo; estas gajo, kiu povas esti ligita eĉ kun la plej granda sperto de grizharulo. De kie nun venas ĉi tiu gajo de l' virta infano? Ĉu eble do ĝi ne havas ankoraŭ pli profundan kaŭzon, el kiu ĝi mem tiras sian forton? Se ni pripensas ĉi tiun demandon laŭ observoj, kiujn ni povas fari ĉe ankoraŭ ne senmoraligitaj infanoj, tiam, mi kredas, ĉiu jesos ĝin. La gajo estas la nura sekvo de alia eco de l'vere juna homo. La juna homo — la vere juna homo — nome distingiĝas per tio, kion oni povas karakterizi per esprimoj kiel: certemo, kredemo, fido; fido ne nur al aliuj, sed ankoraŭ pli multe *fido al si mem,* malgraŭ ĉia sia malforto en fizika rilato; per memfido, kiu ĝenerale estas des pli forta, ju pli juna la homo estas, do, ofte ju pli malforta ĝi estas en fizika rilato. Ĉi tiu memfido samtempe estas la kaŭzo de l' *aŭdaco,* kiun oni ofte observas ĉe infanoj; aŭdaco, kiu konsistas en tio, voli ebligi la ŝajne neeblon per decidemo k persistemo; aŭdaco, kiu ne cedas al ĉiuj malhelpaĵoj k kiu hontigas ĉiujn plenaĝulojn. En tio ni ankaŭ trovas la kaŭzon de l' entuziasmo, kiun infanoj povas havi por idealoj, k la kaŭzon de ilia preto batali, eĉ sin oferi por idealoj. Junulo ne opinias, ke idealoj ekzistas nur por esti deponitaj en libroj k li ankaŭ ne opinias, ke libroj ekzistas nur por garni bibliotekojn, aŭ por ke estu skribotaj pri ili aliaj libroj. Ne, li opinias, ke libroj ekzistas, por ke oni lernu el ili, k ke oni efektivigu en la vivo tion, kion oni lernis el ili. Ĉi tiu *seriozo* estas la eco de l'junulo, kiu estas la fonto de lia gajo, kiel ajn stranga ĉi tio sonas; ĉi tiu seriozo, kiu donas al li la fidon, ke la bono k la belo, al kiuj sopiras lia koro, povos esti ankaŭ realigataj k ankaŭ estos realigataj per la aŭdaco k la forto de l'kredo, pri kiuj la junulo konfidas al si mem, k kiuj — kie ili vere ekzistas — ne estas detrueblaj, eĉ per nenia sperto de l'vivo."

(L. Nelson, ĉe malfermo de kurso, 1917.)

La Junular-tendaro!

Norde de Ŝtutgart belaj altaĵoj akompanas la urboriĉan Nekar-valon. De sur la altaĵoj grimpas vinberejoj k ĝardenoj plenaj de fruktarboj malsupren en la valon; sur la altaĵoj k sur iliaj nordaj deklivoj kuŝas grandaj verdaj arbaroj. De sur la altaĵo malproksimen vagas la rigardo: Ĉe la piedo de l'monto Eslingen, de kie la vojo kondukas supren tra verda valeto kun multaj dissemitaj domoj. Tie, trans la Nekar-valo verdaj arbaroj k vaste

Rigardo de la ĉerizmonteto al Sulcgris k Fildern.

etendita la plataĵo de Fildern. Kaj tie tute proksime en bela valo, borderita de arbaroj, la kongresurbo Ŝtutgart. Sed tie, la blua muro en la sudo, la Alb-montaro, nun pli k pli detale distingebla sub la sunradioj. Tian rigardon ni ĝuas de „Katarinenlinde". Sed iomete malantaŭen, ne multe pli malsupre, antaŭ la arbaro, ni vidas belan dometon, la gimnastikejon de Sulcgris-Ridern. Nia hejmo por unu semajno (de 30. 7.—6. 8.), kiun afable disponigas al ni la gimnastikuloj. Bela ĉambro estos nia dormejo. Bone instalita kuirejo faciligos nian mastrumadon. Pumpilo, ne tro malproksime de la domo, donas bonan akvon k en la grandaj kuvoj oni preskaŭ povas bani sin. Kaj en la angulo de la gimnastikejo aŭ de la apuda metalista areo ni trovas eblon sidi ĉiuvespere ĉirkaŭ fajro. Tre taŭga k tre bela loko. Eĉ kiam pluvus, la halo antaŭ la dometo donas al ni bonan lokon por kunveni. Sed laŭ la diroj de multaj fakuloj, la ĉi-jara somero ja estos seka.

Kaj la tendaro estos malmultekosta. La gimnastikuloj ne postulas rekompencon; tamen ni donu al ili tian, kvankam ne grandan. La pajlsakojn por dormi la Sulcgrisaj K-doj havigos al ni tre malmultekoste. Lignon por kuiri senkoste donas la apuda arbaro; necesas nur ke ni kolektu ĝin. Kaj ankaŭ la kostoj por nutrado ne estos altaj. Ni taksas por partoprenanto po 9 ĝis 12 mk.g. por la tuta semajno. Krome necesas ankoraŭ iom da mono por banejo aŭ tramo. Entute do ĉiu partoprenant(in)o bezonas proksimume 12—15 mk.g. — Ĉe veturado de kune 15 homoj la germana fervojo donas rabaton de 25%. Sed, ĉu tiom da homoj venos el unu direkto?

Jen, la materiaj kondiĉoj estas sufiĉe favoraj. Do, Gek-doj, ne hezitu anonci vin!

Kelkajn vortojn pri la ekipaĵo: Ne necesas mencii, ke ni ne kunvenos en frakoj aŭ roboj, sed en sporta aŭ alia taŭga vestaĵo. Sed ne forgesu vian banveston k la saketon por plibeligado (kun sapo, broso, mantuko ktp.). Atentu, ke la ŝuoj taŭgu por migrado; rekomendinde estas havi sport- aŭ aliajn ne tro pezajn ŝuojn por ludo k domo. Broso por purigi la ŝuojn ankaŭ necesas, almenaŭ po unu por tri partoprenantoj. Por dormi nepre necesas lana kovrilo. Tre rekomendinda pro varmo k puro estas dormsako; ĝi estas kunkudrita tola aŭ drelika tuko k estas ne multekosta; interesiĝantoj povas ricevi detalan priskribon. — Nepre necesas marki ĉiujn aĵojn. — Pri kudraĵo k bandaĝiloj estos zorgate.

Via valizo nun estas pakita, vi bone alvenis en Eslingen k Katarinenlinde, precipe kiam vi anoncis la precizan horon de l'alveno, tiel ke K-doj vin bonvenigis ĉe la stacio. Sed kion nun fari? Nu, unue ja necesas instali la tendaron. Eble dimanĉon posttagmeze la gimnastikuloj ankoraŭ bezonas la lokon por vetludo; tiam ni faru malgrandan ekskurson k finu la laboron vespere. Sed vespere ni jam povos ekbruligi grandan fajron, sidi ĉirkaŭe k rakonti pri niaj personaj cirkonstancoj, niaj ideoj, aŭ deklami aŭ kanti. Tian vesperan fajron ni volas aranĝi ĉiun vesperon kiel belan finon de la tago. Por ke ni faru ankaŭ seriozan laboron por nia movado, ni volas okazigi kursojn: Eble iu K-do parolos pri „Ekukado al sendogma pensado". Ĉar edukado al tia pensado ja ne estas afero de medito, ni poste volas ekzerci tian penson per diskutado pri praktikaj temoj, eble la nun plej urĝa temo „Kiel ni malhelpu militon?", temo krome, kiu kondukas nin al tre gravaj principoj de l'klasbatalo. La kursotagon sekvu pli granda ekskurso aŭ serĉludo, tiam okazu plia kurso-

TRA ESPERANTIO

Publikaj leteroj al multaj SAT-anoj.

XI

Karaj Gekamaradoj,

en la antaŭa letero mi liveris kelkajn argumentojn por pruvi, ke la SAT-Statuto fakte estas demokrateca. Hodiaŭ ni ekzamenu koneksajn punktojn.

Se oni akceptus la delegitsistemon kun kongresoj decidrajtaj pri ĉiuj demandoj, kiel ĝenerale okazas en laboristaj aŭ partiaj organizoj, vole nevole oni estus alkondukata al internacieca strukturo de la Asocio, anstataŭ la nuna — sennacieca. Kio rezultus el tio? Ni prikonsideru la aferon en la lumo de la sperto k elmetu konkretajn ekzemplojn.

Estas interese noti, ke gvidantoj de SEU dum longaj jaroj akceptis la sennaciecan strukturon de SAT. Kaj jen subite ĝi fariĝis en iliaj okuloj „absurdaĵo" — nepra forindaĵo! ... Kia estas la klarigo pri tiu ŝanĝo? Jen: Kiam en Essen la „ortodoksaj" komunistoj sukcesis per bone antaŭaranĝita frakcia laboro artifike kapti la gvidadon de GLEA, tiam aperis antaŭ la okuloj de la Komfrakcianoj la eblo superregi la tutan esperantan movadon, se ĝi estus internaciece organizita. SEU plus GLEA havus ja ĉiam la plimulton en la internaciaj kongresoj. Tiel estus eble trudi al ĉiuj la „ĝustan politikan linion" k silentigi la herezulojn.

Ĉe la skismigintoj tute ne temis pri konsideroj al organizaj *principoj*, sed nur pri taktiko, artifiko, blufemo! ... Post unujara agado la Internaci-anoj ja parolas pri ariĝo de 12 000 laboristaj esperantistoj!! — dum SAT, antaŭ la skismo, en 10 jaroj sukcesis arigi apenaŭ 7000. Ĉu tio ne estas mirindaĵo k plej bone pruvas, ke la internacieca organizsistemo estas la plej taŭga? — eĉ por samlingvanoj! Sed, se oni ne lasas sin trompi per la blufo k rigardas kun malfermaj okuloj, kion ni vidas? Ni vidas, ke tiuj lertaj gvidantoj, parolantaj je la nomo de 12 000 anoj, ne kapablas aperigi regule ĉiuduse-majne ses- aŭ okpaĝan sensignifan gazeteton — dum SAT, kiu „disfalis", kiu „mortaĉas", aperigas regule „S-ulo"-n en amplekso de dekdu paĝoj.

Tiu simpla konstato plej evidente montras la blufon. Tamen ŝajne ĝi havas efikon al kelkaj alispecaj internacianoj. Iu bonintenca K-do skribis: „... post memstariĝo de la komunistoj ekestis tute nova situacio, kiu ebligas egan vastigon de SAT, se ĝi apogas sin sur la landaj asocioj... Dek mil SAT-membroj, ĉu tiu celo ne indas sobran pripenson?"

Nia K-do sendube forgesis, aŭ ne scias, ke restas ankoraŭ en SAT multaj komunistoj, eĉ pli ol li certe supozas. Sed plej karakteriza estas lia rimarkigo: Dek mil anoj! Ĉu tio ne estas peza, decidiga argumento por pravigi la ŝanĝon de la strukturo de SAT? Tute senhezite mi deklaras, ke tia „argumento" neniel efikas sur min. Ne ĉiam la grandaj armeoj venkas, sed male tiuj, kiuj estas la plej bone ekipitaj k armitaj, kiuj estas la plej bone komandataj k kies soldatoj estas sinoferemaj, entuziasmaj k konsciaj pri la celo.

Kio faras la *realan* forton de la esperanta movado? Tio estas la nombro de veraj esperantistoj, de tiuj, kiuj *praktikas la lingvon, abonas gazetojn k aĉetas literaturon.* Se el la 126 000 esperantistoj, kalkulitaj de d-ro Dieterle, unu duono abonus „Heroldo"-n k la alia „S-ulo"-n, k se ili plie aĉetus ĉiujare tri, kvar aŭ pli da esperantlingvaj libroj, la esperanta movado reprezentus reale grandan forton, kiu ne povus esti longe ignorata. Sed unu miliono da stelportantoj, kiuj scipovus nur balbuti kelkajn frazojn en esperanto, aŭ da diletantoj, kiuj fakte ne praktikus ĝin k ne abonus gazeton, tiu impona nombro ne reprezentas realan forton, eĉ se ĉiuj aliĝas al iu esperanta Internacio.

Ekzistus eĉ en tia stato granda danĝero, nome ke, se la registaroj aŭ gravaj organizoj decidus, sekve de poresperanta propagando, alpreni nian lingvon, ne estus sufiĉe da instruontoj, da verk- k traduk-kapabluloj por doni praktikan konsiston al la alprenita decido.[1] La grava, la ĉiama demando restas: kiel atingi, ke la lernintoj fariĝu praktikantoj? ...

Ĉu SAT en sia nuna strukturo ne taŭgas por ebligi al la lernintoj la praktikadon de la lingvo? Ĉu ĝi ne liveras tutmondan interrilatigilon, la Jarlibron? Ĉu ĝi ne eldonas taŭgan literaturon? Ĉu en la Kongresoj la ĉeestantoj ne havas la okazon buŝe praktiki la lingvon kun eksterlandanoj? Kaj eĉ je la pure poresperanta vidpunkto, ĉu tiuj kongresoj ne havas grandan propagandan efikon?

Kiu kuraĝos nee respondi al tiuj demandoj?

— Sed la nuna stato devigas al pago de du kotizoj...

— Kial paroli nur pri du? Ĉu vi ne pagas kotizon al via partio, al via sindikato, al via sportunuiĝo, ktp? Ĉu tiuj organizoj ne havas la saman celon: la emancipon de nia klaso? Kial do vi ne proponas kunigi ĉiujn en unu solan por pagi nur unu kotizon? Evidente tial, ke tiuj organizoj havas ĉiu siajn specialajn taskojn k ke por ilin plenumi aparta kotizo estas necesa. Ni do metu flanken la demagogiajn argumentojn, kiuj ne povas elteni ekzamenon. Se por la nura pago de malalta kotizo al la landa asocio la *Jarlibro, Sennaciulo, La Nova Epoko* povus esti liverataj al la 10 000 esperantistoj, pri kiuj vi parolas, mi eble rezignus pri la sennacieca strukturo de SAT. Sed bedaŭrinde nek vi, nek mi kapablas fari tian miraklon. Matematiko havas siajn absolutajn leĝojn k oni ne povas atingi, ke $15 - 5 = 40$.

Kaj nun, kiam la „dukotiza" afero estas likvidita, ni ekzamenu, ĉu ne ekzistus danĝero por la intereso de la esperanta movado en internacieca organizformo, senpripense rekomendata de kelkiuj aŭ kun kaŝita celo de aliuj. Ni rigardu la faktojn: en ĉiu landa organizo ekzistas pli malpli granda nombro da anoj, kies esperanta scio estas tre malgranda, kiam ĝi eĉ ne estas preskaŭ nula, aŭ da diletantoj, aŭ da senlaboruloj. Tiuj anoj estas preskaŭ ekskluzive sub la influo de sia nacilingva legaĵo. Kiel efikus tia stato en la interna vivo de Internacio? Tiuj duonesperantistoj, krom tre malmultaj esceptoj, atentus ĉefe pri la interesoj en la propra enlanda asocio. Ilin inspirus precipe partiecaj aŭ naciecaj konsideroj. Kiu ne vidas tion, tiu estas blinda. Estas konstatebla fakto, ke en internaciaj kongresoj de la plej internaciemaj organizoj, la delegitoj atentas unue pri la interesoj en la propra nacia partio aŭ organizo. Tio estas neevitebla en organizo el nesamlingvaj membroj. Sed esperantistoj agus malsaĝe, se ili ne utiligus konsekvence sian samlingvecon. La interesojn de la esperanta movado povas ĝuste prijuĝi nur *veraj* esperantistoj. Tial ni devas ordigi nian esperantan aferon tiel, ke nur tiaj, k ne diletantoj k neinformitoj, povu influi sur la decidojn de la kompetentaj instancoj.

[1] Komp. la dirojn de K-do J. P. en la artikolo pri Habrman, „S-ulo" n-o 387.

---

tago ktp. Kompreneble ni ankaŭ dum la kursotago ne volas diskuti la tutan tagon; necesas ja intertempe plenumi ankaŭ la mastrumajn devojn komune, aŭ ni ekskursu en la banejon aŭ faru ludon sur la sportloko antaŭ „nia" domo. Krome ni volas studi prezentaĵojn por la kongreso, por ke niaj plenaĝaj Gek-doj konvinkiĝu, ke la junularo estas vigla k persista batalanto por esperantismo.

Do, ne mankos distro, niaj tagoj estos plenaj de interesaĵoj. Kaj nun, Gek-doj, anoncu vin tuj multnombre ĉe K-do Vetig, Gelnhausen (Germanio).

16 900.

Kaj la sennacieca organizsistemo estas tiurilate la plej taŭga, la plej celkonforma. Estas necese por respondecaj gvidantoj havi vidkapablon pli longa ol estas la propra nazo. Mi asertas, ke la tuta esperanta afero povas esti alkondukata en malbonan, neantaŭvideblan situacion, se oni permesus, ke ties organoj estu sub nacieca aŭ partieca influo de duonesperantistoj.

En la landaj poresperantaj asocioj ne tre domaĝas, ke esperantemuloj aŭ duonesperantistoj partoprenu ilian internan vivon. Tute aliel estas en nia tutmonda movado. Mi petas al la sinceraj K-doj, ke ili tre profunde cerbumu pri la temo antaŭ ol fari al si definitivan opinion.

Mi tamen plene konscias, ke la nuna Konvencio, kiu reguligas la rilatojn inter SAT k la L.E.A. ne estas tute taŭga. Necesas pli intime kontaktigi la du aparatojn k favori la membrojn, kiuj aliĝas samtempe al SAT k al iu L.E.A. Ideala stato estas, se ĉiuj LEA-anoj aliĝus al SAT almenaŭ kiel aspiranta membro. La problemo estas relative facile solvebla. Ĝi estas precipe nur administracia.[2] Mi ne volas profundiĝi en la detalojn. Estas por mi nur flanka afero. Kio gravas en miaj okuloj, tio estas nepre eviti, ke faktoroj fremdaj al la puraj interesoj de nia movado povu tamen iel aŭ aliel ĝin influi.

Ĉi tiu letero fariĝis pli longa ol intencite. Pardonu k akceptu saluton

de via E. L.

Niaj legantoj legos certe kun intereso la ĉi suban artikolon, kiun ni represas el la n-o 6 (1932) de la **Bulteno de SEU:**

„Alilandaj gastroluloj

Malĝojigan sperton havis nia SEU-organizo en Kominternovsk (Nordkaŭkaza lando). Pere de ‚Bulteno' tiu ĉi malgaja historio fariĝu konata al ĉiuj.

Ni korespondis kun du germanaj esp-istoj-konstrulaboristoj. Konforme al ilia peto nia loka konstrukomitato (‚postrojkom') konsentis helpi al ili veni Sovetion k doni al ili laboron. Kiam ni skribis al ili pri tio, ili respondis:

‚Kun granda ĝojo ni legis en via letero, ke vi volas nin subteni, k ke vi volas klopodi por nia alveno en Sovetion. Ni tre dankas vin pro viaj penadoj. Venante al vi, ni volas labori en samaj kondiĉoj kiel vi, sen iuj privilegioj. Ni volas partopreni laboron en via lando kiel *avangarduloj*. Ni volas adapti nin al via vivmaniero k frate man-en-mane konstrui kun vi la socialismon. Ni volas ĉe vi fortigi nin por la batalo de la proletaro'.

Invitante la germanajn K-dojn, nia konstrukomitato volis nur helpi al ilia propra deziro, sed tute ne inde kondutis la du K-doj rilate al nia helpemo. Imagu nur, ili faris kopiojn el ĉiuj niaj leteroj kun la kamaradeca invito, oficiale atestigis ilin k poste, alveninte Sovetion, prezentis ilin kiel iun kontraktan devigon de la konstrukomitato, laŭ kiu tiu ĉi lasta estas devigata prezenti al ili iujn apartajn laborkondiĉojn, salajrojn, loĝejojn k aliajn privilegiojn.

Ili venis al la trusto ‚Sojuzstroj' en Moskvo k, prezentante la ‚dokumentojn', postulis, ke oni senpage veturigu ilin al Norda Kaŭkazo ĉe nin. Kaj kiam ili aperis ĉe ni, ni faris por ili multajn privilegiojn. Ili ekhavis multe pli bonajn loĝkondiĉojn, ol havas niaj lokaj fraŭlaj laboristoj. Ili ricevis laboron konforme al sia kvalifiko, sed tio ne kontentigis ilin, ili permesis al si ofte labormanki k fine aranĝis veran strikon, ĝis oni donis al ili fiksitan salajron po 150 rubloj (dum la lokaj laboristoj kompreneble estis salajrataj laŭ la kvanto da plenumita laboro).

Tamen ankaŭ tio ne kontentigis ilin, ili postulis novan monon de la konstrukomitato k, ricevinte por nenio ankoraŭ 330 rublojn, ili forveturis, eĉ ne dankinte la lokan SEU-organizon pro la senfinaj klopodoj por ili.

La restado de tiuj ĉi du germ. esp-istoj ĉe ni havis treege negativajn sekvojn. Precipe negativan impreson, en politika rilato, tiu ĉi fakto faris al niaj lokaj konstrulaboristoj. Prave diris unu esp-isto el Ŝaĥti, ke tiuj ĉi du K-doj venis ne por helpi konstruadon de socialismo, sed kiel turistoj nur por rigardi la konstruadon de socialismo. Ili tute forgesis pri siaj vortoj: ‚. . . ni volas kun vi labori en samaj kondiĉoj kiel vi, sen iuj privilegioj.'

Per sia konduto k agmaniero tiuj ĉi du gastoj maltrankviligis ne nur nin, sed eĉ ‚Sojuzstroj' en Moskvo, la 6-an Gostroj-truston, Centran Komitato de la konstruista sindikato k ankaŭ CK SEU. Kreiĝis grandega korespondado per telegramoj, aviad-poŝto, eksprese k registrite.

Jen estas la plorinda rezulto de nia deziro inviti lab. esp-istojn el eksterlando. Ni lernu el tiu ĉi malĝojiga sperto.

V. Zaika (M. Nesvetaj, N. Kaŭkazo)."

[2] Jam ekzistas grupoj, kiuj per *unu sola kotizo* aliĝigas ĉiujn siajn anojn al SAT. Sed, kompreneble la kotizo estas sufiĉe alta.

La SAT-Kongreso

en Ŝtutgart estu impona manifestacio por niaj ideoj! Streĉu viajn fortojn por ĝin ĉeesti! Aliĝu tuj! Kongres-adreso: W. Neumann, Vogelsangstr. 66, Stuttgart

Peresperanta rubriko en socialista gazeto.

La sendependa socialista partio (O.S.P.) en Holando estas nova revolucia laborista partio. Ĝi fondiĝis dum lasta pasko k nun jam havas 6000 membrojn. Ĝia devizo estas: La socialismo en nia tempo! Por realigi tion, ĝi volas krei la tutproletan fronton kontraŭ la kapitalismo, la faŝismo k la minacanta mondmilito. Ĝi volas kunlabori kun ĉiuj kontraŭkapitalismaj organizoj k grupoj, ĉu holandaj, ĉu eksterlandaj.

Tial ĝi bone komprenas la utilon de nia internacia lingvo. En diversaj grandaj publikaj kunvenoj pendis ruĝa tuko kun la devizo: „Laboristoj, lernu esperanton!". *La Torĉo* ("De Fakkel"), la duonsemajna gazeto de la O.S.P., enhavas depost la 20-a de majo ĉiusemajnan esp-an rubrikon. Mi legis en ĝi: „Estas la celo, ke tiu rubriko nur estu skribita esp-lingve. Bonega okazo por niaj esp-istoj por sendi ĉiusemajne kelkajn ekzemplerojn de *La Torĉo* al siaj eksterlandaj korespondantoj."

Tio estas trafa agado. Ne skribi *pri* esp-o, sed *uzi* la lingvon. — La artikolo finiĝas per la vortoj: „Montru vian simpation k sendu amase salutleterojn, poŝtkartojn ktp, por ke la redakcio spertu la valoron de internacia rubriko. La adreso estas: „De Fakkel", Reguliersgracht 29, *Amsterd.-C.*"

K-doj, faru tion! Kaptu la okazon por plifortigi la rilatojn inter la revoluciaj socialistoj de la tuta mondo!

Cor Coppens.

XII-a kongreso de „Sennacieca Asocio Tutmonda" en Ŝtutgart.

6-a—11-a de aŭgusto 1932.

III-a listo de la partoprenontoj.

58.	3789	Buna G., Düsseldorf	(Germ.)
59.	6743	Gais Aŭg., Ŝtutgart	(Germ.)
60.	6345	Lehmann K., Ŝtutgart	(Germ.)
61.	15974	van Essen Grete, Hem	(Holando)
62.	6075	Mittermayer F., Linz	(Aŭstrio)
63.	10046	Honeder Hans, Linz	(Aŭstrio)
64.	17146	de Man Roeland, Amstd.	(Hol.)
65.	1822	Schottenhammer F., München	(Germ.)
66.	7961	Reitberger M., München	(Germ.)
67.	16821	Nefzger G., München	(Germ.)
68.	77		(Germ.)
69.	10287	v. Essen M., Marken-Binnen	(Hol.)
70.	10727	Onnen M. F., s'Gravenhage	(Hol.)
71.	7397	Hubalek H., Creglingen	(Germ.)
72.	15882		(Germ.)
73.	15390	Arbenz Paul, Lausanne	(Svisio)
74.	15700	Eijkenaar A., Apeldoorn	(Hol.)
75.	17013	Aarse Simon, Amstd.	(Hol.)
76.	17089	Becker Erwin, Weigelsdorf	(Germ.)
77.	15601	Rabl Franz, Frankf./M.	(Germ.)
78.	10746	Fluder Alb., Dortmund	(Germ.)
79.	13563	Falkenherr Hilde, Dortm.	(Germ.)
80.	52	Gottgetreu Paul, Hannover	(Germ.)
81.	17011	Eerdmans W., Rotterdam	(Hol.)
82.		Eerdmans Anna, Rotterd.	(Hol.)
83.		Verkaaik A., s'Gravenhage	(Hol.)
84.	16193	Paverd v. d. J., Amsterd.	(Hol.)

Danke ni kvitancas jenajn mondonacojn:

K-do Lievestro	mk.g. 0.50
K-do Lanti	mk.g. 5.50
K-do Sämann	mk.g. 0.50
K-do Melchinger	mk.g. 1.50
K-do Lülich	mk.g. 2.–
K-do Schübel	mk.g. 0.50
K-do Burley	mk.g. 0.50
K-do 77	mk.g. 0.50
K-do Hubalek	mk.g. 1.50
K-do Stroh (kolektlisto)	mk.g. 9.–

O.K.K.

Kiu sekvas! Imitado ne estas malpermesata!

Ĉe la Laboristaj Esperanto-Asocioj.

Jarkunveno de Hungara Esp. Lab. Asocio.

okazis la 14./16. majo en Budapeŝto; ĝin partoprenis 64 delegitoj el la tuta lando. La oficiala kongreso komenciĝis la 15-an matene. La sekretario raportis pri la konsiderinda kresko de l'anaro en la lasta duonjaro; poste pri la fondo de regionaj sekretariejoj, kies taskoj estas en difinitaj regionoj aŭtonome aranĝi la organizajn laborojn. Tiaj sekretariejoj jam funkcias en la regionoj: Sudhungario (Oroshaza), Transtisio (Debrecen), Nordhungarlando (Miskolc), Transdanubio (Pecs). La jarkunsido unuanime decidis, ke la sekvonta jaro estu forta propaganda jaro kun taskoj duobligi la nunan anaron k fondi grupojn en lokoj, kie ĝis nun tiaj ne estis. Post raportoj k unuanima aprobo de l'estinta gvidantaro, okazis la estrar-novelekto. La delegitoj foriris kun forta entuziasmo k laborvolo.

EN NIA MOVADO

KRONIKO

Aŭstrio. *Bruck.* La 8. V. okazis ĉi tie la ĉi-jara landa konferenco en la infanamika domo. Ĉeestis 48 Gek-doj el la Stiriaj grupoj por serioza interkonsiliĝo. K-do Picher reprezentis la klerigan fakon de la soc.partio. 5-jara filino de Gek-doj Tröls deklamis esp-e. K-do Simon (de la centro) parolis pri la nuna stato de l'movado k rilatoj inter SAT k LEA. La sidejo de l'landestraro translokiĝos de Graz al Bruck. **Britio.** *Londono.* La Lab. Esp. Klubo partoprenis la 1-majan manifestacion. 40 pers. marŝis malantaŭ la esp-ista standardo; la sekret. oratoris pri esp-o en Hajdparko. **Germanio.** *Magdeburg.* Infankursoj en Benekenbeka sportklubo k Altenvedingen. – La 8.5. okazis en Mülheim ĉe Offenbach *Renkontiĝo de l'Majndistrikto.* Malgraŭ la unue malfavora vetero kunvenis pli ol 100 SAT-anoj, SEA- k LEA-anoj el Frankfurt, Nied, Wiesbaden, Mainz, Rüsselsheim, Offenbach, Mühlheim, Hanau, Gelnhausen. Post komuna kantado, ankaŭ de l'infangrupo el Nied k mallonga parolado de K-do 16900 ekestis vigla debato. K-do Bös, peranto de la SAT-rondo Frankfurta, raportis pri bona vigliĝo de la tiea rondo; li diris, ke eksmembroj-opoziciuloj, eksciinte, ke la SAT-rondo decidis kunporti sian standardon al la unuamaja manifestacio, malebligis tion *forŝtelante* ĝin el la ejo. Tiun ŝtelon sankciis eĉ sekvinta LEA-kunveno! Tamen ni evitis partiecan disputadon. Pri SAT ĝenerale estis esprimata la deziro, ke ĝi kune kun la LEA-oj trovu vojon forigi la nunan duoblan membrecon de l'lab. esp-istoj. Tiu temo eble estos publike pritraktata en dua renkontiĝo, je 26. 6. en Wildsachsen (Taunus). Komence nur intencita kiel SEA-aranĝo ĉi tiu estas ŝanĝita en SAT-renkontiĝon Post la tagmanĝo ni promenis al la Dideshejmaj ŝtonrompejoj. K-do Appelhans (Mühlheim), kiu tre bone preparis la lokajn aferojn, gvidis. Ĉe gaja ludo, babilado k fotado la tempo rapide pasis. Ĝoje ni konstatas, ke ni lab. esp-istoj el la Majn-distrikto bone interkonatiĝis, k mem estis surprizitaj vidi tiom grandan nombron da samcelanoj. La renkontiĝo estis promesplena komenco de revigliĝo. – **Svedio.** *Malmö.* La 1. majo la socialdemokr. esp. klubo partoprenis multpersone la tradician manifestacion kun standardo kun propaganda teksto. 3 kursoj finiĝis kun 50 p. Instruis E. Andersson. *Göteborg.* La tramista klubo (45 p.) vigle laboras k korespondadas kun samprofesianoj ĉiulandaj. Fondiĝis Esp.-klubo de A.B.F. (lab. kleriga institucio); ĝi iniciatis Ĉe-metodajn kursojn faritajn de eksterlandanoj. **Usono.** *Nov-Jorko.* Kiel kutime la ĉi tiea SAT-rondo okazigis sian jarkunvenon antaŭ la 1. majo, per kiu dato komenciĝas nia agjaro. Akra kritiko trafis nian estraron, kiu tamen reelektiĝis. La manko de jarraporto estis severe atakata, ĉar nur per orda plenumo eĉ de tia detalo progreso estas mezurebla. Estas konstateble, ke almenaŭ ni ne malgajnis post la skismo en la rondo. Iuj foriris antaŭ ĝi, K-dino transloĝiĝis al alia urbo. El kurso restis almenaŭ kelkaj fidelaj k bonegaj gestudantoj, kiuj regule ricevas instruon pri SAT k ĝiaj taskoj. Pro la foriro de K-do Dann, kiu partoprenos la SAT-kongreson k restos en Eŭropo, oni elektis K-don Veder peranto, kion bonvolu noti precipe Novjorkaj Gek-doj. Plej detale k zorge nia bibliotekisto raportis. Preskaŭ ĉiuj SAT-libroj estas prunteprenebiaj, krom aliaj. Multe pli da atento estos donata al ĉiuj SAT-taskoj k servoj dum la proksima jaro. Al la provo starigi gazetservon ni respondis per elekto de K-do Kroes, kies devo estas interrilati kun ALLE. Esperinde ne enŝoviĝas pure partiaj konsideroj en tiu entrepreno. Pri la Sportservo nia opinio estas, ke ĝi nur estas priatentinda, se la Sportinternacio ĉesigos eldonon de diverslingvaj bultenoj. Kial klopodi pri traduko, se anglalingva bulteno estas ricevebla? K-do Lehn ricevis komision gardi la intereson de la Sportfako. Disvastigi la tre plaĉan k abonindan revuon „La N.E.“ estos nia ĉefklopodo dum la proksimaj monatoj. Ni metis al ni tre moderan taskon: varbi almenaŭ 10 abonantojn al tiu subteninda organo de SAT, sed tion ni esperas plenumi. (1307).

DIVERSAJ NOTOJ

La SAT-rondo en *Magdeburgo* intencas organizi aŭtomobilan veturon al Ŝtutgart (prezo tien k reen 20 mk.g.) Nordlandanoj kunveturontaj anoncu sin ĉe *SAT-rondo*, Grüne-Armstr. 14. *Magdeburg.* Trapasantoj povas senpage tranokti ĉe nia grupejo. Kongresontoj, kiuj deziras resti post la kongreso kelkajn tagojn en Magdeburgo, skribu al la nomita adreso (17 424, 4405).

*

Dum Nordlandaj junsocialistaj tagoj (25. 6. 32) en *Helsinki* okazos ankaŭ esp-a festkunveno kun muziko, deklamoj, paroladoj. Jam anonciĝis partoprenontoj el Svedio, Danio, Estonio, Germanio (krom el Finlando). K-doj, kiuj volas partopreni, skribu laŭeble antaŭe al: *V. Ahde,* Sirkusk. 3, *Helsinki* (Finl.)

*

Internacia Junulara Tendaro okazos de 25. julio ĝis 3. aŭgusto sur Lille Oxeo en Flensburga Fjordo. Samtempe okazos konferenco de internacie organizita junularo de militkontraŭuloj. Broŝureton (ankaŭ esp-an) havu de: Internacia Junular-Ligo, Postbox 122, *Kopenhago-K.* (Danio).

MEMORNOTO

Represis el „S-ulo“:

New Yorker Volkszeitg., 29 1., el rap. pri soc. frakcio (376/77); *The Los Angeles Citizen,* malsato en Jap. (384), 13. 5., el Francio, el Italio (386); 20. 5., striko en ĉeĥosl. minregiono; *The Industrial Worker,* Chicago, 3. 5., malsato en Jap.; *Northern Voice,* Manchester, majo, deviga lab. en Kalif.; *Schwäb. Tagwacht,* Stuttg., 29. 4., kial parolas la homoj? *Rahwa Hääl,* Tallinn, 6. 5., alarmo en Germ. (386); *D. Volkslehrer,* Harburg, 15. 5., lernejbatalo en Belgio.

Pri la SAT-Kongreso raportis:

L'Ami de la Nature, Colmar, majo/junio; *Volkswacht,* Nürnb., 8. 4.; *Der Freistaat,* Bamberg, 19. 4.

Pri SAT enpresis:

„Der Funke“, Berlin, 5. 6., La partipolitika neŭtraleco en SAT.

NIA POŜTO

17 117. – Ni intencas uzi en „L. L.“ vian trad. *Red.*

16 285. – Jes.

Virgi. – Vi sendis la raporton pri la minstriko multe tro malfrue. Antaŭ preskaŭ 2 monatoj ni aperigis informon pri ĝi en „La Klasbat.“ (n-o 386). Nur se ni ricevas frue tiajn aktualaĵojn, ili povas havi valoron por tradukantoj k represantoj. *Red.*

EKSTER NIA MOVADO

La 14. aprilo estis inaŭgurata en Barcelono strato je la nomo de d-ro Zamenhof.

La 15./16. majo okazis en Southport la 23-a Brita Kongreso de Esp-o kun 300 partoprenantoj. La kongreslibro estis eldonata de la urba konsilantaro. La urbestro bonvenigis la kongreson.

La 15./16. 5. okazis en *Antverpeno* la 21-a Nacia Kongreso de Esp-o en Belgio kun oficiala akcepto de l'kongresanoj en la urbodomo, esp.-teatroprezentado ktp. Samdate okazis la 3-a Flandra Esp. Kongreso en *Kortrijk* kun proks. 200 partoprenantoj. La urbestraro de Kortrijk speciale favoras esp-on k subtenas la movadon per mono, eldonaĵoj ktp.

La Sveda Esp. Federacio havis sian jarkunvenon en *Eskilstuna* (15.—16. 5.) kun 125 partoprenantoj. Oni decidis pri nova regularo k elektis novan estraron.

RECENZEJO

Duope ricevitajn verkojn ni recenzas, unuope ricevitajn ni nur mencias.

Modesto, Laerebok for Begynnere (Lernolibro por komencantoj). Eld. Esperantoforlaget Agado, Oslo. 54 pĝ. Form. 12×17. Prezo ne indikita.

Ĝis nun ne ekzistis norveglingva lernolibro por laboristoj. Ĉi tiu unua tiaspeca eldono, laŭ gramatika metodo, estas ĝenerale tute bone prizorgita. Negravajn erarojn oni povas korekti en alia eldono. La preso povus esti pli alloga (pli grandaj litertipoj ktp.), sed tio unuavice ja estas kasdemando. Pri SAT k „S-ulo" troviĝas reklamo, per anonco k en la teksto. Ni devas noti ĉi tiun eldonon kiel seriozan sukceson de la lab. esp. movado en Norvegio k gratuli la anoniman aŭtoron.

N. B.

Esperanto. *Grammatikk og ordlister Esperanto-Norsk ok Norsk-Esperanto.* 60-paĝa ŝlosilo (gramatiketo k vortareto), kun anonco pri SAT, form. 7,5×11,5 cm. Prezo ne indikita. Utile kompletigas la supre nomitan lernolibron.

G. Waringhien, L'Esperanto et la Stylistique. Communication faite aŭ quatrième Congrès de la Fédération Espérantiste Universitaire de France. Rodez, 1931. — 16 pĝ. Form. 13×21. Prezo ne indikita.

Rimarkinda pledo por nia lingvo. La aŭtoro tre trafe rimarkigas, ke ofte senpripensaj entuziasmuloj malpropagandas nian lingvon per la aserto, ke ĝi estas lernebla dum 5 aŭ 6 horoj! Neniu klerulo povas esti logata per tiaj kvalitoj ĉe lingvo. Prefere ni finlernu mem nian lingvon k imitu la aŭtoron de ĉi tiu verketo, montrante per bone elektitaj ekzemploj, ke esp-o ne timas komparon kun kiu ajn nacia lingvo k ke malgraŭ tio ĝi ja estas tamen multe pli facile lernebla. Ni varme rekomendas tiun broŝureton al ĉiuj franclingvanoj.

L. Ĉernov, Fervojstacio Znamenka: Trad. el ukraina lingvo *I. Ĉernjaev.* Eld. Ekrelo, Leipzig. 1031. — 15 pĝ. Form. 11×15. Prezo: 0,15 mk. g.

Kvazaŭ febre skribitaj scenoj el la revolucio k civilmilito en Rusio. Nefacila stilo kun lingvaj strangaĵoj k malkorektaĵoj (p. 10, kolerike; ĉu kolereme? p. 3, truigita, anst. truita ktp.) k multaj preseraroj.

Juuzo Jamamoto, En la Nebulo. Trad. el la japana Kijohiko Cujuki. 1931. Japana Esp.-Instituto, *Tokio*-Uŝigome. 26 pĝ. Form. 11×15. Prezo: 0,60 sv. fr.

Tiu mallonga radio-dramo havas kiel scenejon ŝipon veturantan tra nebulo; en la mezo de l'drameto staras ŝipano, kies konscienco estas turmentita, ĉar li mortigis kolegon. La traduko estas bona; la vorto „maato" (ĉefmaristo) estas neoficiala, nek en la „Pl. Vortaro", tamen eble necesa teknika termino. *N. B.*

M. Ljubin, La Himno: Novelaro. Ekrelo, Leipzig. 1931. — 36 pĝ. Form. 11×16. Prezo: 0,35 mk. g.

Kun talento verkitaj mallongaj rakontoj de bulgara komunisto-esperantisto, en kiuj speguliĝas arda kredo al la venko de l'proletaro. Pluraj neologismoj *(kamioneto, mitropolito, bunta)* devus esti almenaŭ piednote klarigitaj. La lingvaĵo estas flua k ĝenerale bona.

Vers L'Inaccessible. *Essai Philosophique* de L. Barbedette, 6. rue de la Tour, *Lusceul-les-Bains* (Haute-Saone), Francio. Prezo nemenciita.

RADIO-PROGRAMO:

16. junio:
22.45—22.55: Breslaŭ-Gleivitz, esp. por laboristoj.

18. junio:
20.15—20.25: Lyon-la-Doua, 466 m, parolado (*same:* 25. 6., pri vegetarismo).

19. junio:
8.10— 8.35: Hilversum, 298 m, lab. kurso.
22.05—22.30: ? Leningrado, 1000 m, informoj (*same:* 19., 22., 25. 6.)

21. junio:
20.00—20.10: Tallinn, Tartu, informoj.

KORESPONDADO

Unu enpreso, simpla trilinia anonceto kostas 0,80 mk g., ĉiu plia linio 0,50 mk. g. — Grandaj anoncoj kun kadro: po kv. cm. kostas 0,20 mk. g.

GERMANIO

Kompostisto deziras koresp-adon kĉl. Adr.: K-do Willi Klingenberg, Lappenberg 1, *Hildesheim.*

10 Gek-doj k 10 infanoj (12 j.) koresp. kĉl, L, PK, PI, bfl, esp-aĵoj. Ni certe resp. Adresu ĉion al: K-do Paul Wachsmuth, Johann Meyer Str. 32, *Dresden*, N 6.

HISPANIO

K-dino J. Avonosac, Str. Colon 52—54, *Sabadel*, kĉl, pri ĉ. temoj.

NEDERLANDO

Grupo de 30 gestudintoj koresp. ĉl, pri ĉ. temoj. Skribu multnombre al: K-do J. Liedermooij, Sumatraplantsoen 7, *Amsterdam (O).*

SOVETIO

K-do *V. Konstantinov*, V. 0.11 Linio 28, kv. 8, *Leningrad*, kor. pri radio k radio-tekniko, PM, PK.

K-dino *Abramova, S. V.*, Jugo-Vostoĉ. ĵ. d., selo Bolŝevo, ŝkola n. 1, *St. Kolodeznaja*, dez. kor. precipe kun pedagogoj.

Grupo de fotokor-antoj (10 pers.) kĉl pri ĉt., precipe interŝ. de fotoj k spertoj pri fotolaboroj. Rustavela prosp. 17, Raboĉij Dvorec, Fotosekcio, *Tiflis.*

SVEDIO

46 gelernantoj koresp. pri ĉ. temoj, kĉl. Skribu multnombre al: S-ro Oscar Holmgren, Box 324, Vännäs.

USONO

K-do Peter Thomas, 364 West 116 St., *New York, City*, L, PK, PI, il. gaz., kĉl.

GEKAMARADOJ! ATENTU!

Korespondo-Oficejo de la Instruistara Kooperativo „Presarto ĉe Lernejo" en fino de julio aranĝos gravan *ekspozicion* por Intern. Interlern. Koresp-ado.

Sendu multnombre materialojn diversspecajn: lernejajn revuojn, porinfan. gazet., murĵurnal., diagramojn, fotojn pri lerneja laboro k infanvivo, salutleter., vidaĵkartojn, PK., esp-aĵojn, manlaboraĵ., desegnojn, ktp.

La plej bonan materialon ni premios inter la gelernantoj, laŭ deziro!

Helpu al ni varbi por nia ideo!

Ĉiuspecan materialon adresu jene: K-do *Honoré Bourguignon*, instruisto, *SAINT-MAXIMIN* (Var), Francio.

ENHAVO

Presejo Oscar Wettig, Gelnhausen (Germanio)